

Br.01-578-17
Podgorica, 29.12.2017.godine
MBMB

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, na osnovu čl. 41 st.1 Zakona o zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sluzbeni list Crne Gore" br.42/11 i 32/14) i člana 40 Pravila o radu Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sluzbeni list Crne Gore" br.53/14) nakon završenog ispitnog postupka, po pritužbi XX, iz Kotora, na rad Osnovnog suda u Kotoru, daje

MIŠLJENJE

I Uvod

1.Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, XX, iz Kotora, podnijela je pritužbu na rad Osnovnog suda u Kotoru i Višeg suda u Podgorici.

2.U pritužbi je u bitnom navela da Osnovni sud u Kotoru već 5 godina nije zakazao ostavinsku raspravu iza smrti njenog supruga, Sabo Andraša. Navela je i to da je njen suprug preminuo dana 08.05.2012.godine, te da nikada nije pozvana da da nasljedničku izjavu pred sudom, u skladu sa kojom bi sud donio rješenje o nasljedjivanju, a kod činjenice da je ona jedini zakonski nasljednik iza svog supruga.Istakla je i to da je pred Višim sudom protiv Opštine Kotor, vodjen dugogodišnji spor radi zaštite intelektualne svojine.

3.Uz pritužbu su dostavljeni izmedju ostalih dokazi: rješenje Višeg suda o određivanju privremene mjere P 197 od 21.03.2000.godine i P.br.197 od 29.03.2001. godine, potvrda sa sertifikatom „Pronalazaštva“ Društvenog preduzeća za zaštitu autorskih prava,autoru Sabo Veri, br.259, za autorsko djelo idejno rješenje i koncepcija manifestacije „Obala Kamelije“ registrovana pod rednim brojem 32996 od 16.04.1996.godine,odgovor Sudskog Savjeta Crne Gore podnositeljki pritužbe Su.R.37–1/14 od 26.07.2014.godine, obraćanje predsjedniku Osnovnog suda u Kotoru od 25.07 i 31.08.2017.godine.

II Ispitni postupak

4.Radi sprovođenja postupka po ovoj pritužbi Zaštitnik je zatražio i dobio izjašnjenje od Osnovnog suda u Kotoru.

5.Osnovni sud u Kotoru u svom izjašnjenju Posl.br.IV-1.Su 230/2017 od 17.10.2017.godine i dopuni izjašnjenja Posl.br.IV-1-Su 230/2017 od 14.11.2017.godine, u bitnom navodi da su u predmetu raspravljanja zaostavštine iza smrti ostavioca pok.XY, od oca XZ, bivšeg iz Kotora, koji je preminuo dana 08.05.2012.godine, spisi predmeta formirani dana 02.07.2012.godine, kada je primljena smrtovnica za imenovanog ostavioca,koju je sudu dostavio MUP CG Filijala za upravne unutrašnje poslove Kotor i

nosi oznaku 23UPI broj 20 6594/12/2 od 26.06.2012.godine. Dalje je navedeno da ročište nije zakazivano, jer su spisi predmeta upućeni nadležnom notar YY iz Kotora, radi uzimanja nasljedničke izjave od supruge ostavioca, koja je u smrtovnici označena za jedinog nasljednika ostavioca. Imenovani notar je dana 21.08.2012.godine od nasljedne učesnice uzeo nasljedničku izjavu, te konstatovao da je imenovana istakla da zaostavštinu ostavioca čine nekretnine upisane u LN 188 KO Muo (koji se nalazi u spisima predmeta) putnički automobil marke „Renault“ reg.oznake KO-AP 432, kao i novčana sredstva na računu kod Podgoričke banke AD Podgorica. Takodje je navela da je ostavilac vlasnik čest.zem.296 i 347 KO Muo i čest.zem.83/286 u KO Njeguši i da je postupak upisa navedene imovine u katastar nepokretnosti u toku. Takodje, postupajući sudija je od Centarlna banke pribavio podatke o novčanim sredstvima ostavioca, pa je na osnovu svih naprijed navedenih podataka iz spisa predmeta dana 29.11.2012.godine donio rješenje o nasljedjivanju. Nadalje, navedeno je da je dana 09.12.2013.godine tom sudu notar YY, iz Kotora, dostavila novu nasljedničku izjavu, konstatovanu na zapisniku imenovanog notara URP br.63/2013 od 05.12.2013. godine, kojom se podnositeljka pritužbe prihvata nasljedja, kao u izjavi datoj 21.08.2012.godine, pred istim notarom. Kako su izjavom bile obuhvaćene nepokretnosti koje nijesu bile obuhvaćene rješenjem o nasljedjivanju O br.224/12 od 16.12.2013.godine, sud je ovu nasljedničku izjavu tretirao kao predlog za donošenje dopunskog rješenja. Rješenjem O.br.224/12 od 16.12.2013.godine sud je podnositeljku pritužbe pozvao da dostavi dokaze, pa kako nije postupljeno, po tom predlogu je donio odluku- rješenje od 21.03.2014.godine, kojim se predlog smatra povučenim.

III Utvrđene činjenice

6.Na osnovu navoda iz pritužbe,izjašnjenja, dostavljene dokumentacije u ispitnom postupku utvrđeno je:

- da je Osnovni sud u Kotoru u predmetu raspravljanja zaostavštine O.br.224/12, iza smrti ostavioca pok.XY, od oca XZ, bivšeg iz Kotora, koji je preminuo dana 08.05.2012.godine, po službenoj dužnosti pokrenuo postupak dana 02.07.2012.godine, po prijemu smrtovnice za imenovanog ostavioca, koju je sudu dostavio MUP CG Filijala za upravne unutrašnje poslove Kotor i nosi oznaku 23UPI broj 20 6594/12/2 od 26.06.2012.godine;

-da su spisi predmeta O.br.224/12 upućeni nadležnom notar YY iz Kotora, radi uzimanja nasljedničke izjave od supruge ostavioca-podnositeljke pritužbe, koja je u smrtovnici označena za jedinog nasljednika ostavioca.

-da je imenovani notar dana 21.08.2012.godine od nasljedne učesnice, podnositeljke pritužbe, uzeo nasljedničku izjavu;

-da je u svojoj nasljedničkoj izjavi zakonska nasljednica navela da zaostavštinu ostavioca čine nekretnine upisane u LN 188 KO Muo (koji se nalazi u spisima predmeta) putnički automobil marke „Renault“ reg.oznake KO-AP 432, kao i novčana sredstva na računu kod Podgoričke banke AD Podgorica, da je ostavilac vlasnik čest.zem.296 i 347 KO Muo i čest.zem.83/286 u KO Njeguši i da je postupak upisa navedene imovine u katastru u toku;

- da je Osnovni sud u Kotoru u ostavinskom postupku O.br.224/12 od Centralne banke pribavio podatke o novčanim sredstvima ostavioca, pa je na osnovu svih naprijed navedenih podataka iz spisa predmeta dana 29.11.2012.godine donio rješenje o nasljedjivanju;

-da je rješenje O.br.224/12 od 29.11.2012.godine, upućeno podnositeljki pritužbe dana 05.12.2012.godine, ali je ista odbila prijem rješenja;

- da je rješenje O.br.224/12 od 29.11.2012.godine ponovo upućeno dana 21.12.2012.godine, pa kako podnosilac pritužbe nije nadjena na adresi iz spisa predmeta, to je ostavljeno obavještenje o prispjeću sudskog pismena-predmetnog rješenja;

- da je Osnovnom sudu u Kotoru dana 09.12.2013.godine notar YY, iz Kotora, dostavila novu nasljedničku izjavu, konstatovanu na zapisniku imenovanog notara URP br.63/2013 od 05.12.2013. godine, kojom se podnositeljka pritužbe prihvata nasljedja, kao u izjavi datoj pred istim notarom dana 21.08.2012.godine.

-da su nasljedničkom izjavom URP br.63/2013 od 05.12.2013. godine, bile obuhvaćene nepokretnosti koje nijesu bile obuhvaćene rješenjem o nasljedjivanju O br.224/12 od 16.12.2013.godine;

-da je Osnovni sud u Kotoru nasljedničku izjavu URP br.63/2013 od 05.12.2013. godine cijenio kao predlog za donošenje dopunskog rješenja, pa je rješenjem O.br.224/12 od 16.12.2013.godine podnositeljku pritužbe pozvao da dostavi dokaze;

-da podnositeljka pritužbe nije postupila po nalogu suda, pa je Sud dana 21.03.2014. godine, donio rješenje kojim se predlog smatra povučenim;

IV Relevantno pravo

A) Domaće pravo

7.Ustavom Crne Gore («Službeni list CG», br.1/2007) određeno je:

„Svako ima pravo na pravično i javno sudjenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom“ (32).

Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore (“Službeni list CG”, br. 42/11), propisano je:

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je samostalan i nezavisan organ koji preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda. (član 81 stav 1).

"Zaštitniku/ci se može obratiti svako ko smatra da su mu aktom, radnjom ili nepostupanjem organa povrijeđena njegova/njena prava ili slobode". (Član 3 stav 1).

"Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda". (član 41 stav 1).

8.Zakonom o vanparničnom postupku ("Službeni listu RCG", br.027/06 od 27.04.2006 i "Službeni list CG" br. 073/10 od 10.12.2010) propisano je:

„U vanparničnom postupku shodno se primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno“. (čl.2)

„Sud odlučuje o zahtjevima učesnika na osnovu rasprave na ročištu samo u slučajevima kada je to ovim ili drugim zakonom određeno ili kad ocijeni da je održavanje ročišta potrebno radi razjašnjenja ili utvrđivanja odlučnih činjenica ili kada smatra da je zbog drugih razloga održavanje ročišta cijelishodno“. (čl.10)

„ U postupku za raspravljavanje zaostavštine sud će raspraviti sva pitanja, koja se odnose na zaostavštinu, a naročito o pravu na nasljeđe, o veličini naslijeđenog dijela i o pravu na legat.

O ovim pravima odlučuje sud, po pravilu, pošto od zainteresovanih lica uzme potrebne izjave“(čl.127 st.1 i 2).

„Kada sud utvrdi kojim licima pripada pravo na nasljeđe oglasiće ta lica za nasljednike rješenjem o nasljeđivanju.

Rješenje o nasljeđivanju sadrži:

- 1) lično ime ostavioca, ime jednog od roditelja, zanimanje, datum rođenja i državljanstvo ostavioca, a za lica koja su bila u braku i njihovo djevojačko prezime;
- 2) označenje nepokretnosti sa podacima iz katastra nepokretnosti, kao i označenje pokretnih stvari, sa pozivom na popis;
- 3) lično ime, zanimanje i prebivalište nasljednika, odnos nasljednika prema ostaviocu, da li nasljeđuje kao zakonski ili testamentalni nasljednik, ako ima više nasljednika i dio u kome učestvuje u nasljeđu;
- 4) da li je i ukoliko pravo nasljednika odloženo zbog neprispjelog vremena ili je ograničeno na izvjesno vrijeme ili je odloženo zbog neispunjenog uslova ili je zavisno od raskidnog uslova, odnosno naloga koji se ima smatrati kao raskidni uslov ili je ograničeno pravo plodouživanja u čiju korist;
- 5) lično ime, zanimanje i prebivalište lica kojima je pripao legat, plodouživanje ili koje drugo pravo iz zaostavštine, sa tačnim naznačenjem tog prava“. (čl.133)

„Ako se po pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju ili rješenja o legatu pronađe imovina, za koju se u vrijeme donošenja rješenja nije znalo da pripada zaostavštini, sud neće ponovo raspravljati zaostavštinu već će ovu imovinu novim rješenjem raspodijeliti na osnovu ranije donesenog rješenja o nasljeđivanju“. (čl.140 st.1)

Predsjednik osnovnog suda, nakon ocjene stanja u svom sudu (saglasno broju sudija, stručnih saradnika, broja i dužine trajanja neriješenih predmeta i sl.), može sve ostavinske predmete povjeriti na rad notarima sa sjedištem kancelarija u području tog suda. (čl.147)

Notar povjerene mu radnje u nasljednim stvarima izvršava u skladu sa odredbama ovog zakona po kojim sud sprovodi taj postupak. (čl.149 st.1)

B) Medjunarodno pravo

9.Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (Rim, 4.novembar 1950) utvrđuje:

" Svako,tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred

nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanom na osnovu zakona“.(čl.6 st.1)

Zaključna ocjena

10.Nakon sprovedenog postupka, a polazeći od utvrdjenih činjenica te relevantnog prava, Zaštitnik je utvrdio da je pritužba podnositeljke neosnovana.

11.Podnositeljki pritužbe je omogućeno pravo na pristup sudu, jer je Osnovni sud u Kotoru, kao prvostepeni sud, po službenoj dužnosti, pokrenuo ostavinski postupak,iza smrti pok.Sabo Andraša, nakon sprovedene ostavinske rasprave donio rješenje o nasljeđivanju O br.224/12 od 29.12.2012.godine.Takodje, Osnovni sud u Kotoru je rješenjem O.br.224/12 od 21.03.2014.godine, odlučio i o predlogu podnositeljke pritužbe za donošenjem rješenja o raspodjeli imovine na naknadno pronađenoj imovini (po pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju O.br.224/12 od 29.12.2012.godine). Pismeni otpravak rješenja O br.224/12 od 29.12.2012.godine i O.br.224/12 od 21.03.2014.godine, sadržao je pravnu pouku o pravnom lijeku-pravu na žalbu i zakonski rok u kome stranka može to pravo ostvariti.

12.Pri tome, Zaštitnik je imao u vidu navode iz pritužbe, kojima se ukazuje na postupak zaštite intelektualne svojine pred Višim sudom u Podgorici, te rješenjima Višeg suda u Podgorici P 1/97 od 21.03.2000.godine i 29.03.2000.godine, o određivanju privremene mjere Opštini Kotor, na zabrani da u tekućoj godini, organizuje kulturnu i turističku manifestaciju "Obala Kamelija" pod nazivom „Dani kamelije“ u Kotoru i drugim mjestima u tadašnjoj Saveznoj Republici Jugoslaviji. Međutim, kod navoda podnositeljke pritužbe da je postupak pravosnažno okončan, nije se upuštao u dalje utvrđivanje činjeničnog stanja, jer shodno odredbi čl. 17 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG" br.42/11 i 32/14) Zaštitnik je ovlašćen da postupa po pritužbama, koje se odnose na rad sudova u slučaju odugovlačenja postupka, očigledne zloupotrebe procesnih ovlašćenja ili neizvršavanja sudskih odluka, a prema odredbi čl.22 Zaštitnik nema mandat da mijenja, ukida ili poništava akte organa.

13.Iz činjeničnog stanja utvrdjenog tokom postupka proizilazi da je pred Osnovnim sudom u Kotoru, u predmetu O.br.224/12 nakon smrti pok. XY, koji je preminuo 08.05.2012. godine, Sud, po službenoj dužnosti pokrenuo ostavinski postupak. U postupku sprovođenja ostavinske rasprave Osnovni sud u Kotoru je dostavio spise predmeta, nadležnom notar, kao sudskom povjereniku, radi uzimanje nasljedničke izjave. Postupajući po nalogu suda za izvršenje povjerene radnje (uzimanja nasljedničke izjave) dana 21.08.2012.godine notar je sačinio nasljednička izjavu jedinog zakonskog nasljednika XX -supruga ostavioca. U postupku uzimanja nasljedničke izjave podnositeljka je upoznata sa predmetom zaostavštine,pa nakon što je utvrđen sastav zaostavštine, na koju se ova izjavi odnosi i nakon što je upozorena na pravne posljedice davanja nasljedničke izjave u smislu Zakona o nasljeđivanju, notar je sačinio nasljedničku izjavu, kojom se podnosilac pritužbe prihvatila nasljeđa, koje joj po zakonu pripada iz umrlog supruga XY. Nakon toga, prvostepeni sud je donio rješenje o nasljeđivanju O br.224/12 od 29.12.2012.godine i za zakonskog nasljednika,na cjelokupnoj imovini, oglasio podnositeljku pritužbe.

14.Dakle,Osnovni sud u Kotoru je u predmetu O.br.224/12, po službenoj dužnosti, pokrenuo ostavinski postupak, te nakon sprovedene ostavinske rasprave(po prethodno uzetoj nasljedničkoj izjavi),van ročišta, donio rješenje o nasljeđivanju O.br.224/12 od 29.11.2012. godine, sa upustvom o pravu na izjavljivanje pravnog lijeka.

15. Takođe, Osnovni sud je rješenjem O.br.224/12 od 21.03.2014.godine odlučio i o predlogu podnositeljke pritužbe od 05.12.2013. godine, za oglašavanje na imovni-nepokretnostima, koje nijesu bile predmet zaostavštine po rješenju O br.224/12 od 29.12.2012.godine.

16. Stoga, Zaštitnik nije mogao utvrditi povredu prava u smislu čl. 32 Ustava Crne Gore i čl. 6 st.1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda, jer po mišljenju Zaštitnika podnositeljki pritužbe nije uskraćeno pravo na pristup sudu tj. pravo da nadležni sud pravično raspravi i odluči o pravu podnosioca pritužbe odnosno potencijalnoj pravnoj dopuštenosti i osnovanosti pravnog lijeka.

Dostaviti:

- Podnositeljki pritužbe
- Osnovnom sudu u Kotoru
- a/a

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Zdenka Perović